

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Sergiu Babuța
(art. 188 alin. (2) lit. d) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-1213/2023
Nr. PIGD 1-20063358-01-1ra-27072023)

Procedura judecării recursurilor depuse până la 01 septembrie 2023; Calcularea termenului de recurs pentru deținutul care nu cunoaște limba română; dreptul CSJ să trimită cauza la rejudecare; Art. 427 alin. (1) pct. 8) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) – calificarea faptei conform art. 188 Cod penal în cazul aplicării forței în timpul sustragerii care a cauzat vătămarea ușoară a integrității corporale.

17 octombrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Ghenadie Eremciuc

Instanța de apel: Ion Talpă, Svetlana Șleahțișki, Oxana Mironov, Ala

Rotaru, Ruslana Burdeniuc, Dumitru Pușca

Instanța de recurs: Vladimir Timoftei, Anatolie Țurcan Elena Cobzac, Ion
Guzun, Victor Boico

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Sergiu Babuța,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Lilia Roic-Botezatu,

Vladislav Gribincea, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Sergiu Babuța s-a născut în anul 1976 în mun. Bălți. El a fost învinuit, în temeiul art. 188 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, de tâlhărie, adică de atacul săvârșit asupra unei alte persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, prin pătrundere în locuință și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

2. Sergiu Babuța a fost apărât în recurs de avocatul Igor Ciuru.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Sergiu Babuța a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de opt ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, cuantumului prejudiciului urmând să fie determinat de instanța civilă. Instanța de apel a admis apelul avocatului Victor Polivenco, sentința a fost casată parțial în latura penală și Sergiu Babuța a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal. Curtea de apel i-a stabilit condamnatului pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de cinci ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În rest sentința a fost menținută. Curtea Supremă de Justiție a respins ca inadmisibil recursul inculpatului, a admis recursurile procurorului și al avocatului inculpatului, a casat integral decizia instanței de apel și a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată. Rejudecând cauza, curtea de apel a respins apelurile avocatului și al inculpatului și au menținut sentința fără modificări.

4. La 15 iunie 2023, avocatul Igor Ciuru, în interesele inculpatului Sergiu Babuța, a depus recurs. El solicită casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare. La 29 iunie 2023, și condamnatul Sergiu Babuța a depus recurs prin care solicită aplicarea unei pedepse mai blânde.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 11 martie 2020 și s-a finalizat în 01 iunie 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 11 iunie – 17 decembrie 2020. Instanța de apel a examinat cauza în perioadele: 25 ianuarie 2021 – 30 martie 2021 și 20 decembrie 2021 – 07 decembrie 2022. Curtea Supremă de Justiție a examinat anterior cauza în perioada 28 mai - 02 noiembrie 2021. Dosarul a ajuns din nou la Curtea Supremă de Justiție la 27 iulie 2023.

ÎN FAPT

6. Sergiu Babuța a fost învinuit că, la 09 februarie 2020, în jurul orei 19:00, a pătruns în ograda unei casei din mun. Bălți ce îi aparține lui Ion Gondrea. Având intenția să sustragă bunuri, Babuța l-a atacat pe Ion Gondrea (victima), aplicându-i o lovitură cu pumnul în regiunea feței, după care a sustras de pe pragul casei patru perechi de încălțăminte: o pereche de adidași cu inscripția „Sport”, mărimea 42, de culoare neagră care valorau 1.450 de lei; o pereche de adidași de culoare cafenie cu inscripția „S”, mărimea 42, care valorau 1.450 de lei; o pereche de ghete pentru dame de culoare neagră mărimea 32, care valorau 580 de lei; o pereche de încălțăminte pentru copii de culoare neagră, mărimea 24, care valorau 500 de lei. Valoarea totală a acestora reprezintă 3.980 de lei. Ulterior, el a încercat să plece de la fața locului cu bunurile sustrase. Deși i-a aplicat victimei lovituri cu pumnii repetat în regiunea feței, victima l-a imobilizat pe condamnat până la sosirea colaboratorilor poliției. Conform unui raport de expertiză judiciară din 28 martie 2020, Ion Gondrea s-a ales cu vătămări corporale ușoare sub formă de fractură deschisă a osului nazal și echimoza ochiului drept. Localizarea și caracterul leziunilor corporale exclud posibilitatea formării lor prin cădere. Acțiunile lui Sergiu Babuța au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 188 alin. (2) lit. d) Cod penal.

7. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 17 decembrie 2020, Sergiu Babuța a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. d) Cod penal și i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de opt ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se pronunțe instanța civilă. Prima instanță a ajuns la concluzia că probele administrate în cadrul procesului penal au fost suficiente pentru a fi dovedită vina inculpatului în infracțiunea săvârșită.

8. Victor Polivenco, avocatul inculpatului Sergiu Babuța, a depus apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri noi prin care Sergiu Babuța să fie achitat. Potrivit apelului, vina inculpatului nu a fost dovedită, acesta fiind condamnat pe nedrept.

9. La 30 martie 2021, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți a admis apelul avocatului Victor Polivenco, a casat parțial sentința instanței de fond în latura penală și a pronunțat o hotărâre nouă prin care l-a recunoscut vinovat pe Sergiu Babuța în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) Cod Penal. Instanța i-a stabilit o pedeapsă de cinci ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În rest sentința a fost menținută. Instanța de apel a stabilit că faptele lui Sergiu Babuța reprezintă jaf (art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal) și nu tâlhărie, așa cum a concluzionat instanța de fond. Inculpatul a comis un atac violent asupra victimei, fiind sustrase bunuri în prezența acesteia, ceea ce confirmă latura obiectivă a infracțiunii de jaf. Instanța de apel a stabilit o pedeapsă

de cinci ani de închisoare pentru Sergiu Babuța ținând cont de gravitatea faptei și de antecedentele sale penale.

10. La 12 mai 2021, procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Elena Lisnic, a depus recurs, solicitând casarea integrală a deciziei curții de apel și menținerea sentinței. La 26 mai 2021, și avocatul Igor Ciuru a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri noi prin care Sergiu Babuța să fie achitat. La 04 iunie 2021, și inculpatul Sergiu Babuța a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând să fie achitat.

11. La 02 noiembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a respins ca inadmisibil recursul lui Sergiu Babuța, a admis recursurile procurorului și al avocatului, a casat integral decizia instanței de apel și a dispus rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

12. La 07 decembrie 2022, în prezența condamnatului, Curtea de Apel Bălți a respins ca nefondate apelurile avocatului Victor Polivenco și al inculpatului și a menținut sentința. Instanța de apel a constatat că acuzațiile împotriva lui Sergiu Babuța sunt întemeiate și că vinovăția sa a fost demonstrată. Instanța de fond a evaluat corect probele, care au confirmat acțiunile violente ale condamnatului asupra părții vătămate Ion Gondrea, în timpul unei tentative de furt, victima suferind leziuni ușoare. Completul a concluzionat că condamnatul a acționat cu intenția de a fura, aplicând violența, ceea ce întrunește elementele constitutive ale tâlhăriei. Deși Sergiu Babuța nu și-a recunoscut vina, instanțele au considerat că vinovăția sa este dovedită prin declarațiile victimei infracțiunii și a altor doi martori. Victima a declarat că l-a văzut pe condamnat prin geam cum pune sub scurtă încălțăminte. Când a ieșit afară și l-a întrebat pe condamnat de ce fură, ultimul i-a aplicat o lovitură. Ulterior, când condamnatul a încercat să fugă, victima l-a apucat de scurtă și a fost lovită de condamnat încă de două ori. Ceilalți doi martori au ieșit afară din casă după ce victima a început să strige, văzând victima lângă poarta curții, însângerat și murdară de glod, ținându-l pe condamnat de scurtă, iar lângă condamnat erau două perechi de încălțăminte. Instanța i-a aplicat condamnatului o pedeapsă de opt ani de închisoare, având în vedere gravitatea faptei și antecedentele condamnatului. La 07 decembrie 2022, a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel și a fost anunțat că sentința motivată va fi pronunțată la 18 ianuarie 2023. La 18 ianuarie 2023, decizia motivată a instanței de apel nu a fost pronunțată din cauza că un judecător s-a îmbolnăvit. Hotărârea motivată a fost pronunțată la 18 mai 2023. La 19 iulie 2023, decizia motivată tradusă în limba rusă a fost expediată de către curtea de apel penitenciarului în care se deținea condamnatul.

13. La 15 iunie 2023, avocatul Igor Ciuru, în interesele condamnatului, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală. El a solicitat casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanță de apel. Recurentul susține că nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate, argumentând că faptele condamnatului nu constituie tâlhărie. Potrivit avocatului,

atacul a fost o reacție la altercația dintre condamnat și partea vătămată și nu o acțiune premeditată în scopul sustragerii bunurilor.

14. La 29 iunie 2023, a depus recurs și condamnatul Sergiu Babuța, fără a specifica temeiul de recurs prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală. El a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde. El recunoaște vina în tentativa de sustagere a încălțăminte și, după ce a fost văzut, în cauzarea de vătămări corporale ușoare victimei. Totuși, el nu consideră că lovitura aplicată victimei permite calificarea faptei conform art. 188 alin. (2) lit. d) Cod penal.

15. La 27 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. La 22 august 2023, procurorul Sergiu Crijanovschi a solicitat declararea inadmisibilă a recursurilor, ca fiind vădit neîntemiate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

16. Conform art. 422 Cod de procedură penală, în vigoare la data depunerii recursului, termenul de declarare a recursului era de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

17. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 3. Acțiunea legii procesuale penale în timp

(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

18. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 1 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

19. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 434. Limitele judecării recursului

Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

20. Articolul 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, la data depunerii cererii de recurs, prevedea următoarele:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub

învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.”

21. Articolul 188 alin. (2) lit. d) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii prevede următoarele:

„Tîlhăria, adică atacul săvîrșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, se pedepsește cu închisoare de la 8 la 10 ani.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Recursurile au fost depuse până la 01 septembrie 2023, când a fost modificată substanțial procedura de examinare a recursului împotriva deciziilor curților de apel. Urmează a fi stabilit, în primul rând, conform cărei proceduri vor fi examinate acestea.

23. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel. Această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

a. Recursul avocatului Igor Ciuru

24. Recursul avocatului a fost declarat în mai puțin de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

25. Avocatul a invocat drept temei de recurs art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, susținând că în acțiunile condamnatului nu au fost întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. d) Cod penal. Avocatul menționează că, în urma atacului, viața sau sănătatea lui Gondrea nu a fost pusă în pericol.

26. Avocatul solicită trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. După cum a fost constatat în para. 23, recursurile depuse până la 01 septembrie 2023, sunt examinate potrivit procedurii noi. Conform art. 435 Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție poate dispune rejudecarea cauzei doar dacă eroarea judiciară admisă de curtea de apel nu poate fi corectată în instanța de recurs. Prin urmare, remiterea la rejudecare este excepția, iar înlăturarea de către instanța de recurs a erorii, fără remitere la rejudecare, este regula.

27. Cauza a fost trimisă anterior la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție. După cum a menționat deja Curtea Supremă de Justiție în cauza nr. [1ra-685/2022](#), în para. 50, art. 434 alin. (2) Cod de procedură penală îi permite dispunerea rejudecării doar o singură dată. Art. 434 alin. (2) Cod de procedură penală a fost dat într-o nouă redacție prin Legea nr. 246/2023, iar modificările au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. Legea 246/2023 nu face distincție între rejudecările dispuse până la 01 septembrie 2023 și cele depuse după această dată. Scopul limitării numărului trimiterilor la rejudecare este de a reduce durata examinării cauzelor. Având în vedere scopul acestei norme, ar fi contrar spiritului acestei modificări dacă trimiterile la rejudecare dispuse până la 01 septembrie 2023 nu ar fi fost luate în calcul. Prin urmare, după trimiterea o dată la rejudecare, indiferent de data dispunerii rejudecării, Curtea Supremă de Justiție nu mai poate să trimită cauza la rejudecare. Aceasta nu afectează cu nimic dreptul la apărare sau drepturile victimei infracțiunii, având în vedere că, conform art. 427 alin. (3) și art. 433 alin. (4) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție poate organiza ședințe publice și reanaliza probele conform procedurii instanței de apel. De asemenea, noua lege nu interzice Curții Supreme de Justiție să înrăutățească situația acuzatului în urma admiterii recursului acuzării împotriva deciziei instanței de apel.

28. Completul notează că, în cererea de recurs, condamnatul a recunoscut că a avut intenția să sustragă încălțăminte, însă nu a avut intenția de a aplica forța pentru aceasta. Apărarea de asemenea nu neagă că condamnatul a lovit în față partea vătămată cu pumnul în momentul comiterii sustragerii. Ca urmare a loviturii, părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare a integrității corporale. Conform pct. 6 al hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23/2004 cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, cauzarea de leziuni corporale ușoare în timpul sustragerii reprezintă o violență periculoasă pentru sănătate, în sensul art. 188 alin. (1) Cod penal. Instanțele de judecată au stabilit că încălțăminte se afla în curtea casei, iar condamnatul a intrat în curte pentru a sustrage încălțăminte. Prin urmare, calificarea faptei conform art. 188 alin. (2) lit. d) Cod penal dată de curtea de apel este corectă. Drept consecință, recursul avocatului este vădit neîntemeiat.

b. Recursul condamnatului Sergiu Babuța

29. Recursul condamnatului a fost depus peste mai mult de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel. Art. 422 Cod de procedură penală nu menționa expres dacă termenul de 30 de zile pentru exercitarea recursului urma a fi calculat de la data pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel sau de la pronunțarea deciziei motivate. Având în vedere că cererea de recurs trebuie să conțină motivele pe care se întemeiază, este judicios ca acest termen să curgă de la data deciziei motivate. O asemenea interpretare rezultă și din pct. 9 al hotărârii Plenului CSJ nr. 9/2009 cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală. Pentru curgerea termenului de recurs nu conta momentul la care decizia instanței de apel era primită de către recurent, însă acesta putea solicita repunerea în termen.

30. Din materialele cauzei nu este clar când inculpatul aflat în detenție a primit decizia motivată întocmită în limba rusă, însă aceasta a fost expediată condamnatului pe 19 iulie 2023 (a se vedea para. 12 *in fine*). Prin urmare, consideră recursul condamnatului ca fiind depus în termen.

31. Completul reiterează că art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală.

32. Recurentul nu a invocat nici un temei de recurs din cele specificate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. Din cererea de recurs rezultă că, recurentul critică soluția instanței de apel. În esență, el nu este de acord cu calificarea faptelor sale conform art. 188 Cod penal și solicită recalificarea și aplicarea unei pedepse mai blânde. Argumentul cu privire la calificarea conform art. 188 Cod penal a fost respins mai sus (a se vedea para. 28). În ceea ce privește pedeapsa, recursul nu menționează care prevederi imperative au fost încălcate la individualizarea acesteia. Curtea Supremă de Justiție nu poate, în principiu, să revizuiască alegerea pedepsei efectuată de instanțele inferioare, atâta timp cât decizia luată se încadrează în limitele legale (*mutatis mutandis* cauzele nr. [1ra-405/23](#) para 30, și nr. [1ra-576/23](#), para. 27). Astfel, în această parte recursul nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

33. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile avocatului Igor Ciuru, în interesele condamnatului Sergiu Babuța și a condamnatului Sergiu Babuța împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07 decembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Vladislav Gribincea